

## Πρὸς Τιμόθεον Β

Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, κατ' ἐπαγγελίαν **1**

ζῶης τῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, Τιμοθέῳ<sup>1</sup> ἀγαπητῷ τέκνῳ: χάρις, ἔλεος,<sup>2</sup> **2**

εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

Χάριν ἔχω τῷ θεῷ, ᾧ λατρεύω<sup>3</sup> ἀπὸ προγόνων<sup>4</sup> ἐν καθαρᾷ<sup>5</sup> συνειδήσει,<sup>6</sup> ὡς **3**

ἀδιάλειπτον<sup>7</sup> ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνείαν<sup>8</sup> ἐν ταῖς δεήσεσίν<sup>9</sup> μου νυκτὸς καὶ

ἡμέρας, ἐπιποθῶν<sup>10</sup> σε ἰδεῖν, μεμνημένος<sup>11</sup> σου τῶν δακρύων,<sup>12</sup> ἵνα **4**

χαρᾶς πληρωθῶ, ὑπόμνησιν<sup>13</sup> λαμβάνων τῆς ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου<sup>14</sup> **5**

πίστεως, ἣτις ἐνώκησεν<sup>15</sup> πρῶτον ἐν τῇ μάμμῃ<sup>16</sup> σου Λωΐδι<sup>17</sup> καὶ τῇ

μητρί σου Εὐνίκῃ,<sup>18</sup> πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοί. Δι' ἣν αἰτίαν<sup>19</sup> **6**

ἀναμιμνήσκω<sup>20</sup> σε ἀναζωπυρεῖν<sup>21</sup> τὸ χάρισμα<sup>22</sup> τοῦ θεοῦ, ὃ ἐστὶν ἐν σοὶ

διὰ τῆς ἐπιθέσεως<sup>23</sup> τῶν χειρῶν μου. Οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεὸς πνεῦμα **7**

δειλίας,<sup>24</sup> ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισμοῦ.<sup>25</sup> Μὴ οὖν **8**

ἐπαισχυνθῇς<sup>26</sup> τὸ μαρτύριον<sup>27</sup> τοῦ κυρίου ἡμῶν, μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον<sup>28</sup>

αὐτοῦ: ἀλλὰ συγκακοπάθησον<sup>29</sup> τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ δύναμιν θεοῦ, τοῦ **9**

<sup>1</sup> Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. <sup>2</sup> ἔλεος, ους, ὁ, pity, mercy. <sup>3</sup> λατρεύω, serve, worship. <sup>4</sup> πρόγονος, ου, ὁ, parents, forefathers. <sup>5</sup> καθαρός, clean, pure. <sup>6</sup> συνειδήσις, εως, ἡ, conscience. <sup>7</sup> ἀδιάλειπτος, unceasing, constant. <sup>8</sup> μνεία, ας, ἡ, remembrance, mention. <sup>9</sup> δεήσις, εως, ἡ, entreaty, prayer. <sup>10</sup> ἐπιποθέω, long for, strain after. <sup>11</sup> μὴνῃσκομαι, remember, recall. <sup>12</sup> δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. <sup>13</sup> ὑπόμνησις, εως, ἡ, reminding, reminder. <sup>14</sup> ἀνυπόκριτος, sincere, without hypocrisy. <sup>15</sup> ἐνοικέω, dwell in, am settled in. <sup>16</sup> μάμμη, ης, ἡ, grandmother. <sup>17</sup> Λωΐς, ἴδος, ἡ, Lois. <sup>18</sup> Εὐνίκη, ης, ἡ, Eunice. <sup>19</sup> αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. <sup>20</sup> ἀναμιμνήσκω, remind, remember. <sup>21</sup> ἀναζωπυρέω, rekindle, kindle afresh. <sup>22</sup> χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. <sup>23</sup> ἐπιθεσις, εως, ἡ, laying on, assault. <sup>24</sup> δειλία, ας, ἡ, cowardice, timidity. <sup>25</sup> σωφρονισμός, οὔ, ὁ, self discipline, sound judgment. <sup>26</sup> ἐπαισχύνομαι, be ashamed, am ashamed. <sup>27</sup> μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. <sup>28</sup> δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. <sup>29</sup> συγκακοπαθέω, suffer together with someone.

σώσαντος ἡμᾶς καὶ καλέσαντος κλήσει<sup>1</sup> ἀγία, οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν,  
 ἀλλὰ κατ' ἰδίαν πρόθεσιν<sup>2</sup> καὶ χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν χριστῷ  
 Ἰησοῦ πρὸ<sup>3</sup> χρόνων αἰωνίων, φανερωθεῖσαν<sup>4</sup> δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας<sup>5</sup> 10  
 τοῦ σωτῆρος<sup>6</sup> ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, καταργήσαντος<sup>7</sup> μὲν τὸν θάνατον,  
 φωτίσαντος<sup>8</sup> δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν<sup>9</sup> διὰ τοῦ εὐαγγελίου, εἰς ὃ ἐτέθη 11  
 ἐγὼ κῆρυξ<sup>10</sup> καὶ ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος ἐθνῶν. Δι' ἣν αἰτίαν<sup>11</sup> καὶ 12  
 ταῦτα πάσχω,<sup>12</sup> ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι:<sup>13</sup> οἶδα γὰρ ὅτι πεπίστευκα, καὶ  
 πέπεισμαι ὅτι δυνατός<sup>14</sup> ἐστὶν τὴν παραθήκην<sup>15</sup> μου φυλάξαι<sup>16</sup> εἰς  
 ἐκείνην τὴν ἡμέραν. Ὑποτύπωσιν<sup>17</sup> ἔχε ὑγιαίνοντων<sup>18</sup> λόγων ὧν παρ' 13  
 ἐμοῦ ἤκουσας, ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. Τὴν καλὴν 14  
 παραθήκην<sup>15</sup> φύλαξον<sup>16</sup> διὰ πνεύματος ἀγίου τοῦ ἐνοικοῦντος<sup>19</sup> ἐν ἡμῖν.  
 Οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπεστράφησάν<sup>20</sup> με πάντες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ,<sup>21</sup> ὧν ἐστὶν 15  
 Φύγελος<sup>22</sup> καὶ Ἑρμογένης.<sup>23</sup> Δώῃ ἔλεος<sup>24</sup> ὁ κύριος τῷ Ὀνησιφόρου<sup>25</sup> 16  
 οἴκῳ: ὅτι πολλάκις<sup>26</sup> με ἀνέψυξεν,<sup>27</sup> καὶ τὴν ἄλυσίν<sup>28</sup> μου οὐκ  
 ἐπαισχύνθη,<sup>13</sup> ἀλλὰ γενόμενος ἐν Ῥώμῃ,<sup>29</sup> σπουδαιότερον<sup>30</sup> ἐζήτησέν με 17  
 καὶ εὔρεν – δώῃ αὐτῷ ὁ κύριος εὐρεῖν ἔλεος<sup>24</sup> παρὰ κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ 18  
 ἡμέρᾳ – καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῳ<sup>31</sup> διηκόνησεν,<sup>32</sup> βέλτιον<sup>33</sup> σὺ γινώσκεις.

<sup>1</sup> κλήσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. <sup>2</sup> πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. <sup>3</sup> πρὸ, before (gen), before. <sup>4</sup> φανερώω, reveal, manifest. <sup>5</sup> ἐπιφάνεια, ας, ἡ, appearance, appearing. <sup>6</sup> σωτήρ, ἦρος, ὁ, savior, deliverer. <sup>7</sup> καταργέω, make ineffective, abolish. <sup>8</sup> φωτίζω, give light, enlighten. <sup>9</sup> ἀφθαρσία, ας, ἡ, incorruptibility, immortality. <sup>10</sup> κῆρυξ, υκος, ὁ, herald, preacher. <sup>11</sup> αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. <sup>12</sup> πάσχω, I suffer. <sup>13</sup> ἐπαισχύνομαι, be ashamed, am ashamed. <sup>14</sup> δυνατός, powerful, possible. <sup>15</sup> παραθήκη, ης, ἡ, deposit or trust. <sup>16</sup> φυλάσσω, guard, keep. <sup>17</sup> ὑποτύπωσις, εως, ἡ, prototype, standard. <sup>18</sup> ὑγιαίνω, be in good health, am well. <sup>19</sup> ἐνοικέω, dwell in, am settled in. <sup>20</sup> ἀποστρέφω, turn away, turn back. <sup>21</sup> Ἀσία, ας, ἡ, Asia. <sup>22</sup> Φύγελος, ου, ὁ, Phygelus. <sup>23</sup> Ἑρμογένης, ους, ὁ, Hermogenes. <sup>24</sup> ἔλεος, ους, ὁ, pity, mercy. <sup>25</sup> Ὀνησιφόρος, ου, ὁ, Onesiphorus. <sup>26</sup> πολλάκις, often, many times. <sup>27</sup> ἀναψύχω, refresh, revive. <sup>28</sup> ἄλυσις, εως, ἡ, chain. <sup>29</sup> Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. <sup>30</sup> σπουδαῖος, diligent, earnest. <sup>31</sup> Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. <sup>32</sup> διακονέω, serve, minister. <sup>33</sup> βελτίων, better.

Σὺ οὖν, τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ<sup>1</sup> ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. Καὶ ἃ **2**  
 ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων,<sup>2</sup> ταῦτα παράθου<sup>3</sup> πιστοῖς  
 ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ<sup>4</sup> ἔσονται καὶ ἐτέρους διδάξαι. Σὺ οὖν **3**  
 κακοπάθησον<sup>5</sup> ὡς καλὸς στρατιώτης<sup>6</sup> Ἰησοῦ χριστοῦ. Οὐδεὶς **4**  
 στρατευόμενος<sup>7</sup> ἐμπλέκεται<sup>8</sup> ταῖς τοῦ βίου<sup>9</sup> πραγματείαις,<sup>10</sup> ἵνα τῷ  
 στρατολογήσαντι<sup>11</sup> ἀρέσῃ.<sup>12</sup> Ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ<sup>13</sup> τις, οὐ στεφανοῦται<sup>14</sup> ἔαν **5**  
 μὴ νομίμως<sup>15</sup> ἀθλήσῃ.<sup>13</sup> Τὸν κοπιῶντα<sup>16</sup> γεωργὸν<sup>17</sup> δεῖ πρῶτον τῶν **6**  
 καρπῶν μεταλαμβάνειν.<sup>18</sup> Νόει<sup>19</sup> ἃ λέγω: δῶν γάρ σοι ὁ κύριος σύνεσιν **7**  
 ἐν πᾶσιν. Μνημόνευε<sup>21</sup> Ἰησοῦν χριστὸν ἐγγεγεμένον ἐκ νεκρῶν, ἐκ **8**  
 σπέρματος<sup>22</sup> Δαυὶδ, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου: ἐν ᾧ κακοπαθῶ<sup>5</sup> μέχρι<sup>23</sup> **9**  
 δεσμῶν,<sup>24</sup> ὡς κακοῦργος:<sup>25</sup> ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ θεοῦ οὐ δέδεται.<sup>26</sup> Διὰ τοῦτο **10**  
 πάντα ὑπομένω<sup>27</sup> διὰ τοὺς ἐκλεκτούς,<sup>28</sup> ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας<sup>29</sup>  
 τύχωσιν<sup>30</sup> τῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, μετὰ δόξης αἰωνίου. Πιστὸς ὁ λόγος: εἰ **11**  
 γὰρ συναπεθάνομεν,<sup>31</sup> καὶ συζήσομεν:<sup>32</sup> εἰ ὑπομένομεν,<sup>27</sup> καὶ **12**  
 συμβασιλεύσομεν:<sup>33</sup> εἰ ἄρνούμεθα,<sup>34</sup> κἀκεῖνος<sup>35</sup> ἀρνήσεται<sup>34</sup> ἡμᾶς: εἰ **13**  
 ἀπιστοῦμεν,<sup>36</sup> ἐκεῖνος πιστὸς μένει: ἀρνήσασθαι<sup>34</sup> ἑαυτὸν οὐ δύναται.

<sup>1</sup> ἐνδυναμώω, strengthen, empower. <sup>2</sup> μάρτυς, υἱός, ὁ, witness. <sup>3</sup> παρατίθημι, set before, entrust. <sup>4</sup> ἱκανός, sufficient, able. <sup>5</sup> κακοπαθέω, suffer hardship, misfortune. <sup>6</sup> στρατιώτης, οὗ, ὁ, soldier. <sup>7</sup> στρατεύομαι, make war, hence to serve as a soldier. <sup>8</sup> ἐμπλέκω, enfold, entangle. <sup>9</sup> βίος, οὗ, ὁ, life, manner of life. <sup>10</sup> πραγματεία, ἡ, activity, occupation. <sup>11</sup> στρατολογήω, enlist soldiers, enlist troops. <sup>12</sup> ἀρέσκω, please, serve. <sup>13</sup> ἀθλέω, compete. <sup>14</sup> στεφανώω, crown, reward. <sup>15</sup> νομίμως, rightly, lawfully. <sup>16</sup> κοπιᾶω, toil, labor. <sup>17</sup> γεωργός, οὗ, ὁ, farmer, worker of the soil. <sup>18</sup> μεταλαμβάνω, partake of, share. <sup>19</sup> νοέω, understand, consider. <sup>20</sup> σύνεσις, εἰς, ἡ, understanding, insight. <sup>21</sup> μνημονεύω, remember, make mention of. <sup>22</sup> σπέρμα, τὸς, τό, seed, offspring. <sup>23</sup> μέχρι, until, as far as (gen). <sup>24</sup> δεσμός, οὗ, ὁ, chain, bond. <sup>25</sup> κακοῦργος, οὗ, ὁ, criminal. <sup>26</sup> δέω, bind, tie. <sup>27</sup> ὑπομένω, tarry, endure. <sup>28</sup> ἐκλεκτός, chosen, elect. <sup>29</sup> σωτηρία, αἰς, ἡ, salvation, deliverance. <sup>30</sup> τυγχάνω, obtain, happen. <sup>31</sup> συναποθνήσκω, die with, die together with. <sup>32</sup> συζάω, live with, live together with. <sup>33</sup> συμβασιλεύω, rule (as king) with someone. <sup>34</sup> ἀρνέομαι, deny, repudiate. <sup>35</sup> κἀκεῖνος, and he, and she. <sup>36</sup> ἀπιστέω, disbelieve, be faithless.

Ταῦτα ὑπομίμνησκε,<sup>1</sup> διαμαρτυρόμενος<sup>2</sup> ἐνώπιον τοῦ κυρίου μὴ 14  
 λογομαχεῖν<sup>3</sup> εἰς οὐδὲν χρήσιμον,<sup>4</sup> ἐπὶ καταστροφῇ<sup>5</sup> τῶν ἀκουόντων. 15  
 Σπούδασον<sup>6</sup> σεαυτὸν<sup>7</sup> δόκιμον<sup>8</sup> παραστήσαι<sup>9</sup> τῷ θεῷ, ἐργάτην<sup>10</sup>  
 ἀνεπαίσχυντον,<sup>11</sup> ὀρθοτομοῦντα<sup>12</sup> τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. Τὰς δὲ 16  
 βεβήλους<sup>13</sup> κενοφωνίας<sup>14</sup> περιῖστασο·<sup>15</sup> ἐπὶ πλεῖον γὰρ προκόψουσιν<sup>16</sup>  
 ἀσεβείας,<sup>17</sup> καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα<sup>18</sup> νομὴν<sup>19</sup> ἔξει· ὧν ἐστὶν 17  
 Ὑμέναιος<sup>20</sup> καὶ Φιλητός·<sup>21</sup> οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἡστόχησαν,<sup>22</sup> 18  
 λέγοντες τὴν ἀνάστασιν<sup>23</sup> ἤδη γεγονέναι, καὶ ἀνατρέπουσιν<sup>24</sup> τὴν τινων  
 πίστιν. Ὁ μέντοι<sup>25</sup> στερεὸς<sup>26</sup> θεμέλιος<sup>27</sup> τοῦ θεοῦ ἔστηκεν, ἔχων τὴν 19  
 σφραγίδα<sup>28</sup> ταύτην, Ἐγὼ κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ, καί, Ἀποστήτω<sup>29</sup>  
 ἀπὸ ἀδικίας<sup>30</sup> πᾶς ὁ ὀνομάζων<sup>31</sup> τὸ ὄνομα κυρίου. Ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ 20  
 οὐκ ἔστιν μόνον σκεύη<sup>32</sup> χρυσᾶ<sup>33</sup> καὶ ἀργυρᾶ,<sup>34</sup> ἀλλὰ καὶ ξύλινα<sup>35</sup> καὶ  
 ὀστράκινα,<sup>36</sup> καὶ ἃ μὲν εἰς τιμὴν,<sup>37</sup> ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν.<sup>38</sup> Ἐὰν οὖν τις 21  
 ἐκκαθάρῃ<sup>39</sup> ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται σκεῦος<sup>32</sup> εἰς τιμὴν,<sup>37</sup> ἡγιασμένον,<sup>40</sup>  
 καὶ εὐχρηστον<sup>41</sup> τῷ δεσπότῃ,<sup>42</sup> εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον.<sup>43</sup> 22  
 Τὰς δὲ νεωτερικὰς<sup>44</sup> ἐπιθυμίας<sup>45</sup> φεύγε·<sup>46</sup> δίωκε<sup>47</sup> δὲ δικαιοσύνην, πίστιν,

<sup>1</sup> ὑπομιμνήσκω, remind, remember. <sup>2</sup> διαμαρτύρομαι, testify solemnly. <sup>3</sup> λογομαχέω, dispute about words. <sup>4</sup> χρήσιμος, useful, beneficial. <sup>5</sup> καταστροφή, ἥς, ἡ, ruin, destruction. <sup>6</sup> σπουδάζω, hasten, be eager. <sup>7</sup> σεαυτοῦ, yourself, of you. <sup>8</sup> δόκιμος, tested, approved. <sup>9</sup> παρίστημι, be present, stand by. <sup>10</sup> ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. <sup>11</sup> ἀνεπαίσχυντος, unashamed, not needing to be ashamed. <sup>12</sup> ὀρθοτομέω, use or interpret correctly. <sup>13</sup> βεβήλος, worldly, profane. <sup>14</sup> κενοφωνία, ας, ἡ, chatter, empty talk. <sup>15</sup> περιῖστημι, stand around, avoid. <sup>16</sup> προκόπτω, proceed, advance. <sup>17</sup> ἀσέβεια, ας, ἡ, ungodliness, impiety. <sup>18</sup> γάγγραινα, ης, ἡ, gangrene, cancer. <sup>19</sup> νομή, ἥς, ἡ, pasture, spreading. <sup>20</sup> Ὑμέναιος, ου, ὁ, Hymenaeus. <sup>21</sup> Φιλητός, ου, ὁ, Philetus. <sup>22</sup> ἀστοχέω, miss the mark, go astray. <sup>23</sup> ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. <sup>24</sup> ἀνατρέπω, overturn, upset. <sup>25</sup> μέντοι, yet, however. <sup>26</sup> στερεός, hard, firm. <sup>27</sup> θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. <sup>28</sup> σφραγίς, ἰδος, ἡ, seal, signet ring. <sup>29</sup> ἀφίστημι, withdraw, depart. <sup>30</sup> ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. <sup>31</sup> ὀνομάζω, name, give a name to. <sup>32</sup> σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). <sup>33</sup> χρυσοῦς, golden. <sup>34</sup> ἀργυροῦς, silver, made of silver. <sup>35</sup> ξύλινος, wooden. <sup>36</sup> ὀστράκινος, made of earth or clay, made of earth. <sup>37</sup> τιμή, ἥς, ἡ, honor, price. <sup>38</sup> ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. <sup>39</sup> ἐκκαθαίρω, cleanse thoroughly, clean out. <sup>40</sup> ἁγιάζω, make holy, consecrate. <sup>41</sup> εὐχρηστος, useful, serviceable. <sup>42</sup> δεσπότης, ου, ὁ, master, lord. <sup>43</sup> ἐτοιμάζω, prepare, make ready. <sup>44</sup> νεωτερικός, youthful, juvenile. <sup>45</sup> ἐπιθυμία, ας, ἡ, desire, passion. <sup>46</sup> φεύγω, flee, escape. <sup>47</sup> δίωκω, pursue, persecute.

ἀγάπην, εἰρήνην, μετὰ τῶν ἐπικαλουμένων<sup>1</sup> τὸν κύριον ἐκ καθαρᾶς<sup>2</sup>  
καρδίας. Τὰς δὲ μωρὰς<sup>3</sup> καὶ ἀπαιδεύτους<sup>4</sup> ζητήσεις<sup>5</sup> παραιτοῦ,<sup>6</sup> εἰδὼς ὅτι 23  
γεννώσιν μάχας.<sup>7</sup> Δούλον δὲ κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι,<sup>8</sup> ἀλλ' ἥπιον<sup>9</sup> εἶναι 24  
πρὸς πάντας, διδακτικόν,<sup>10</sup> ἀνεξίκακον,<sup>11</sup> ἐν πραότητι<sup>12</sup> παιδεύοντα<sup>13</sup> 25  
τοὺς ἀντιδιατιθεμένους:<sup>14</sup> μήποτε<sup>15</sup> δῶ αὐτοῖς ὁ θεὸς μετάνοιαν<sup>16</sup> εἰς  
ἐπίγνωσιν<sup>17</sup> ἀληθείας, καὶ ἀνανήψωσιν<sup>18</sup> ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου<sup>19</sup> παγίδος,<sup>20</sup> 26  
ἐξωγρημένοι<sup>21</sup> ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα.

Τοῦτο δὲ γίνωσκε, ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐνστήσονται<sup>22</sup> καιροὶ χαλεποί.<sup>23</sup> 3  
Ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι φίλαυτοι,<sup>24</sup> φιλάργυροι,<sup>25</sup> ἀλαζόνες,<sup>26</sup> 2  
ὑπερήφανοι,<sup>27</sup> βλάσφημοι,<sup>28</sup> γονεῦσιν<sup>29</sup> ἀπειθεῖς,<sup>30</sup> ἀχάριστοι,<sup>31</sup> ἀνόσιοι,<sup>32</sup> 3  
ἄστοργοι,<sup>33</sup> ἄσπονδοι,<sup>34</sup> διάβολοι,<sup>19</sup> ἀκρατεῖς,<sup>35</sup> ἀνήμεροι,<sup>36</sup> ἀφιλάγαθοι,<sup>37</sup> 4  
προδόται,<sup>38</sup> προπετεῖς,<sup>39</sup> τετυφωμένοι,<sup>40</sup> φιλήδονοι<sup>41</sup> μᾶλλον ἢ φιλόθεοι,<sup>42</sup>  
ἔχοντες μόρφωσιν<sup>43</sup> εὐσεβείας,<sup>44</sup> τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἡρνημένοι:<sup>45</sup> καὶ 5  
τούτους ἀποτρέπου.<sup>46</sup> Ἐκ τούτων γάρ εἰσιν οἱ ἐνδύνοντες<sup>47</sup> εἰς τὰς οἰκίας, 6  
καὶ αἰχμαλωτεύοντες<sup>48</sup> γυναικάρια<sup>49</sup> σεσωρευμένα<sup>50</sup> ἁμαρτίαις,

<sup>1</sup> ἐπικαλέω, call upon, invoke. <sup>2</sup> καθαρός, clean, pure. <sup>3</sup> μωρός, foolish, stupid. <sup>4</sup> ἀπαιδευτος, uninstructed, uneducated. <sup>5</sup> ζήτησις, εως, ἡ, debate, controversy. <sup>6</sup> παραιτέομαι, make excuse, refuse. <sup>7</sup> μάχη, ἡς, ἡ, fight, conflict. <sup>8</sup> μάχομαι, fight, quarrel. <sup>9</sup> ἥπιος, gentle, mild. <sup>10</sup> διδακτικός, able to teach, apt to teach. <sup>11</sup> ἀνεξίκακος, patient, tolerant. <sup>12</sup> πραΰτης, mildness, gentleness. <sup>13</sup> παιδεύω, teach, educate. <sup>14</sup> ἀντιδιατίθεμαι, oppose. <sup>15</sup> μήποτε, never, lest perchance. <sup>16</sup> μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. <sup>17</sup> ἐπίγνωσις, εως, ἡ, knowledge, discernment. <sup>18</sup> ἀνανήψω, regain one's senses. <sup>19</sup> διάβολος, ου, ὁ, slanderer, accuser. <sup>20</sup> παγίς, ἰδος, ἡ, trap, snare. <sup>21</sup> ζωγρέω, capture alive. <sup>22</sup> ἐνίστημι, be present, place in or upon. <sup>23</sup> χαλεπός, hard, difficult. <sup>24</sup> φίλαυτος, loving oneself, selfish. <sup>25</sup> φιλάργυρος, fond of money, avaricious. <sup>26</sup> ἀλαζών, ονος, ὁ, impostor, boaster. <sup>27</sup> ὑπερήφανος, arrogant, haughty. <sup>28</sup> βλάσφημος, blasphemous, slanderous. <sup>29</sup> γονεῦς, εως, ὁ, parent. <sup>30</sup> ἀπειθής, disobedient, unbelieving. <sup>31</sup> ἀχάριστος, ungrateful. <sup>32</sup> ἀνόσιος, unholy, regarding nothing as holy. <sup>33</sup> ἀστοργος, without natural affection, unfeeling. <sup>34</sup> ἄσπονδος, irreconcilable, implacable. <sup>35</sup> ἀκρατής, without self-control, dissolute. <sup>36</sup> ἀνήμερος, savage, brutal. <sup>37</sup> ἀφιλάγαθος, without love of good. <sup>38</sup> προδότης, ου, ὁ, betrayer, traitor. <sup>39</sup> προπετής, rash, reckless. <sup>40</sup> τυφώω, puff up, make haughty. <sup>41</sup> φιλήδονος, loving pleasure, pleasure loving. <sup>42</sup> φιλόθεος, God loving, loving God. <sup>43</sup> μόρφωσις, εως, ἡ, embodiment, form. <sup>44</sup> εὐσέβεια, ας, ἡ, godliness, piety. <sup>45</sup> ἀρνέομαι, deny, repudiate. <sup>46</sup> ἀποτρέπω, turn away from, shun. <sup>47</sup> ἐνδύνω, slip in, clothe. <sup>48</sup> αἰχμαλωτεύω, capture, lead captive. <sup>49</sup> γυναικάριον, ου, τό, little, idle or foolish woman. <sup>50</sup> σωρεύω, heap up, weigh down with.

ἀγόμενα ἐπιθυμίαις<sup>1</sup> ποικίλαις,<sup>2</sup> πάντοτε<sup>3</sup> μαθάνοντα,<sup>4</sup> καὶ μηδέποτε<sup>5</sup> 7  
 εἰς ἐπίγνωσιν<sup>6</sup> ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα. Ὅν τρόπον<sup>7</sup> δὲ Ἰαννῆς<sup>8</sup> καὶ 8  
 Ἰαμβρῆς<sup>9</sup> ἀντέστησαν<sup>10</sup> Μωϋσῇ, οὕτως καὶ οὗτοι ἀνθίστανται<sup>10</sup> τῇ  
 ἀληθείᾳ, ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι<sup>11</sup> τὸν νοῦν,<sup>12</sup> ἀδόκιμοι<sup>13</sup> περὶ τὴν  
 πίστιν. Ἀλλ' οὐ προκόψουσιν<sup>14</sup> ἐπὶ πλεῖον· ἡ γὰρ ἄνοια<sup>15</sup> αὐτῶν ἐκδηλος 9  
 ἔσται πᾶσιν, ὥς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο. Σὺ δὲ παρηκολούθηκάς<sup>17</sup> μου 10  
 τῇ διδασκαλίᾳ,<sup>18</sup> τῇ ἀγωγῇ,<sup>19</sup> τῇ προθέσει,<sup>20</sup> τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ,<sup>21</sup>  
 τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ,<sup>22</sup> τοῖς διωγμοῖς,<sup>23</sup> τοῖς παθήμασιν,<sup>24</sup> οἷά<sup>25</sup> μοι 11  
 ἐγένετο ἐν Ἀντιοχείᾳ,<sup>26</sup> ἐν Ἰκονίῳ,<sup>27</sup> ἐν Λύστροις,<sup>28</sup> οἷους<sup>25</sup> διωγμούς<sup>23</sup>  
 ὑπήνεγκα·<sup>29</sup> καὶ ἐκ πάντων με ἐρρύσατο<sup>30</sup> ὁ κύριος. Καὶ πάντες δὲ οἱ 12  
 θέλοντες εὐσεβῶς<sup>31</sup> ζῆν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται.<sup>32</sup> Πονηροὶ δὲ 13  
 ἄνθρωποι καὶ γόητες<sup>33</sup> προκόψουσιν<sup>14</sup> ἐπὶ τὸ χεῖρον,<sup>34</sup> πλανῶντες<sup>35</sup> καὶ  
 πλανώμενοι.<sup>35</sup> Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες<sup>4</sup> καὶ ἐπιστάθης,<sup>36</sup> εἰδὼς παρὰ 14  
 τίνος ἔμαθες,<sup>4</sup> καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους<sup>37</sup> τὰ ἱερὰ γράμματα<sup>38</sup> οἶδας, τὰ 15  
 δυνάμενά σε σοφίσαι<sup>39</sup> εἰς σωτηρίαν<sup>40</sup> διὰ πίστεως τῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ.  
 Πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος<sup>41</sup> καὶ ὠφέλιμος<sup>42</sup> πρὸς διδασκαλίαν,<sup>18</sup> πρὸς 16

<sup>1</sup> ἐπιθυμία, ας, ἡ, desire, passion. <sup>2</sup> ποικίλος, varied, manifold. <sup>3</sup> πάντοτε, always, at all times. <sup>4</sup> μαθάνω, learn, ascertain. <sup>5</sup> μηδέποτε, never, not at any time. <sup>6</sup> ἐπίγνωσις, εως, ἡ, knowledge, discernment. <sup>7</sup> τρόπος, ου, ὁ, manner, way. <sup>8</sup> Ἰάννης, ὁ, Jannes. <sup>9</sup> Ἰαμβρῆς, ὁ, Jambres. <sup>10</sup> ἀνθίστημι, resist, oppose. <sup>11</sup> καταφθείρω, destroy, ruin. <sup>12</sup> νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. <sup>13</sup> ἀδόκιμος, not passing the test, rejected. <sup>14</sup> προκόπτω, proceed, advance. <sup>15</sup> ἄνοια, ας, ἡ, folly, foolishness. <sup>16</sup> ἐκδηλος, clearly evident, obvious. <sup>17</sup> παρακολουθέω, follow closely, investigate. <sup>18</sup> διδασκαλία, ας, ἡ, teaching, doctrine. <sup>19</sup> ἀγωγή, ἡς, ἡ, way of life, conduct. <sup>20</sup> πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. <sup>21</sup> μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. <sup>22</sup> ὑπομονή, ἡς, ἡ, endurance, perseverance. <sup>23</sup> διωγμός, ου, ὁ, persecution. <sup>24</sup> πάθημα, τος, τό, suffering, passion. <sup>25</sup> οἷος, such as, of what kind. <sup>26</sup> Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. <sup>27</sup> Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. <sup>28</sup> Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. <sup>29</sup> ὑποφέρω, endure, bear up under. <sup>30</sup> ῥύομαι, rescue, save. <sup>31</sup> εὐσεβῶς, in a godly manner, piously. <sup>32</sup> διώκω, pursue, persecute. <sup>33</sup> γόης, ητος, ὁ, swindler, cheat. <sup>34</sup> χείρων, worse. <sup>35</sup> πλανᾶω, deceive, lead astray. <sup>36</sup> πιστόω, convince, give assurance to. <sup>37</sup> βρέφος, ους, τό, unborn or a newborn child, baby. <sup>38</sup> γράμμα, τος, τό, letter, writings. <sup>39</sup> σοφίζω, make wise, devise craftily. <sup>40</sup> σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. <sup>41</sup> θεόπνευστος, inspired by God, God-breathed. <sup>42</sup> ὠφέλιμος, useful, profitable.

ἔλεγχον,<sup>1</sup> πρὸς ἐπανόρθωσιν,<sup>2</sup> πρὸς παιδείαν<sup>3</sup> τὴν ἐν δικαιοσύνῃ: ἵνα 17  
 ἄρτιος<sup>4</sup> ᾦ ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρτισμένος.<sup>5</sup>

Διαμαρτύρομαι<sup>6</sup> οὖν ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, 4  
 τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νεκρούς, κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν<sup>7</sup>  
 αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, κήρυξον τὸν λόγον, ἐπίστηθι<sup>8</sup> εὐκαιρῶς, 2  
 ἀκαιρῶς,<sup>10</sup> ἔλεγχον,<sup>11</sup> ἐπιτίμησον,<sup>12</sup> παρακάλεσον, ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ  
 καὶ διδαχῇ.<sup>14</sup> Ἔσται γὰρ καιρὸς ὅτε τῆς ὑγιαίνουσας<sup>15</sup> διδασκαλίας<sup>16</sup> οὐκ 3  
 ἀνέξονται,<sup>17</sup> ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐπιθυμίας<sup>18</sup> τὰς ἰδίας ἑαυτοῖς  
 ἐπισωρεύουσιν<sup>19</sup> διδασκάλους, κνηθόμενοι<sup>20</sup> τὴν ἀκοήν:<sup>21</sup> καὶ ἀπὸ μὲν 4  
 τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοήν<sup>21</sup> ἀποστρέψουσιν,<sup>22</sup> ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους<sup>23</sup>  
 ἐκτραπήσονται.<sup>24</sup> Σὺ δὲ νῆφε<sup>25</sup> ἐν πᾶσιν, κακοπάθησον,<sup>26</sup> ἔργον ποιήσον 5  
 εὐαγγελιστοῦ,<sup>27</sup> τὴν διακονίαν<sup>28</sup> σου πληροφορήσον.<sup>29</sup> Ἐγὼ γὰρ ἤδη 6  
 σπένδομαι,<sup>30</sup> καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως<sup>31</sup> ἐφέστηκεν.<sup>8</sup> Τὸν ἀγῶνα 7  
 τὸν καλὸν ἡγωνίσμαι,<sup>33</sup> τὸν δρόμον<sup>34</sup> τετέλεκα,<sup>35</sup> τὴν πίστιν τετήρηκα: 8  
 λοιπόν, ἀπόκειται<sup>36</sup> μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος,<sup>37</sup> ὃν ἀποδώσει<sup>38</sup> μοι  
 ὁ κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτής:<sup>39</sup> οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ

<sup>1</sup> ἔλεγχος, ου, ὁ, proof, conviction. <sup>2</sup> ἐπανόρθωσις, εως, ἡ, improvement, correction. <sup>3</sup> παιδεία, ας, ἡ, training, discipline. <sup>4</sup> ἄρτιος, complete, adequate. <sup>5</sup> ἔξαρτιζω, finish, complete. <sup>6</sup> διαμαρτύρομαι, testify solemnly. <sup>7</sup> ἐπιφάνεια, ας, ἡ, appearance, appearing. <sup>8</sup> ἐπίστημι, stand over, come upon. <sup>9</sup> εὐκαιρῶς, in season, conveniently. <sup>10</sup> ἀκαιρῶς, untimely, unseasonably. <sup>11</sup> ἐλέγχω, convict, reprove. <sup>12</sup> ἐπιτιμάω, rebuke, warn. <sup>13</sup> μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. <sup>14</sup> διδαχή, ἡς, ἡ, teaching, instruction. <sup>15</sup> ὑγιαίνω, be in good health, am well. <sup>16</sup> διδασκαλία, ας, ἡ, teaching, doctrine. <sup>17</sup> ἀνέχομαι, endure, bear with. <sup>18</sup> ἐπιθυμία, ας, ἡ, desire, passion. <sup>19</sup> ἐπισωρεύω, heap up, accumulate. <sup>20</sup> κνήθω, rub, tickle. <sup>21</sup> ἀκοή, ἡς, ἡ, hearing, report. <sup>22</sup> ἀποστρέφω, turn away, turn back. <sup>23</sup> μῦθος, ου, ὁ, fable, myth. <sup>24</sup> ἐκτρέπω, turn aside, wander. <sup>25</sup> νήφω, be sober, abstain from wine. <sup>26</sup> κακοπαθέω, suffer hardship, misfortune. <sup>27</sup> εὐαγγελιστής, οὔ, ὁ, evangelist, bringer of good tidings. <sup>28</sup> διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. <sup>29</sup> πληροφορέω, fulfill, accomplish fully. <sup>30</sup> σπένδω, pour out as a libation. <sup>31</sup> ἀνάλυσις, εως, ἡ, departure, departing. <sup>32</sup> ἀγών, ὄνος, ὁ, struggle, fight. <sup>33</sup> ἡγωνίζομαι, contend, struggle. <sup>34</sup> δρόμος, ου, ὁ, course, race. <sup>35</sup> τελέω, finish, fulfill. <sup>36</sup> ἀπόκειμαι, be laid up, put away. <sup>37</sup> στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. <sup>38</sup> ἀποδίδωμι, give back, pay. <sup>39</sup> κριτής, ου, ὁ, judge.



καὶ πᾶσιν τοῖς ἡγαπηκόσιν τὴν ἐπιφάνειαν<sup>1</sup> αὐτοῦ.

Σπούδασον<sup>2</sup> ἔλθειν πρός με ταχέως·<sup>3</sup> Δημᾶς<sup>4</sup> γάρ με ἐγκατέλιπεν,<sup>5</sup> 9

ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλονίκην·<sup>6</sup> Κρήσκης<sup>7</sup>

εἰς Γαλατίαν,<sup>8</sup> Τίτος<sup>9</sup> εἰς Δαλματίαν.<sup>10</sup> Λουκᾶς<sup>11</sup> ἐστὶν μόνος<sup>12</sup> μετ' ἐμοῦ. 11

Μάρκον<sup>13</sup> ἀναλαβὼν<sup>14</sup> ἄγε μετὰ σεαυτοῦ·<sup>15</sup> ἔστιν γάρ μοι εὐχρηστος<sup>16</sup>

εἰς διακονίαν.<sup>17</sup> Τυχικὸν<sup>18</sup> δὲ ἀπέστειλα εἰς Ἔφεσον.<sup>19</sup> Τὸν φελόνην<sup>20</sup> ὃν 12

ἀπέλιπον<sup>21</sup> ἐν Τρωάδι<sup>22</sup> παρὰ Κάρπῳ,<sup>23</sup> ἐρχόμενος φέρε, καὶ τὰ βιβλία,<sup>24</sup>

μάλιστα<sup>25</sup> τὰς μεμβράνας.<sup>26</sup> Ἀλέξανδρος<sup>27</sup> ὁ χαλκεὺς<sup>28</sup> πολλὰ μοι κακὰ 14

ἐνεδείξατο·<sup>29</sup> ἀποδώῃ<sup>30</sup> αὐτῷ ὁ κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ· ὃν καὶ σὺ 15

φυλάσσω,<sup>31</sup> λίαν<sup>32</sup> γὰρ ἀνθέστηκεν<sup>33</sup> τοῖς ἡμετέροις<sup>34</sup> λόγοις. Ἐν τῇ 16

πρώτῃ μου ἀπολογίᾳ<sup>35</sup> οὐδεὶς μοι συμπαρεγένετο,<sup>36</sup> ἀλλὰ πάντες με

ἐγκατέλιπον·<sup>5</sup> μὴ αὐτοῖς λογισθεῖν.<sup>37</sup> Ὁ δὲ κύριός μοι παρέστη,<sup>38</sup> καὶ 17

ἐνεδυνάμωσέν<sup>39</sup> με, ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα<sup>40</sup> πληροφορηθῇ,<sup>41</sup> καὶ

ἀκούσῃ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ ἐρρύσθην<sup>42</sup> ἐκ στόματος λέοντος.<sup>43</sup> Καὶ 18

ρύσεται<sup>42</sup> με ὁ κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ, καὶ σώσει εἰς τὴν

βασιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον·<sup>44</sup> ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν

<sup>1</sup> ἐπιφάνεια, ας, ἡ, appearance, appearing. <sup>2</sup> σπουδάζω, hasten, be eager. <sup>3</sup> ταχέως, quickly, soon. <sup>4</sup> Δημᾶς, ᾱ, ὁ, Demas. <sup>5</sup> ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. <sup>6</sup> Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. <sup>7</sup> Κρήσκης, εντος, ὁ, Crescens. <sup>8</sup> Γαλατία, ας, ἡ, Galatia. <sup>9</sup> Τίτος, ου, ὁ, Titus. <sup>10</sup> Δαλματία, ας, ἡ, Dalmatia. <sup>11</sup> Λουκᾶς, ᾱ, ὁ, Luke, Lucas. <sup>12</sup> μόνος, only, alone. <sup>13</sup> Μάρκος, ου, ὁ, Mark. <sup>14</sup> ἀναλαμβάνω, take up, raise. <sup>15</sup> σεαυτοῦ, yourself, of you. <sup>16</sup> εὐχρηστος, useful, serviceable. <sup>17</sup> διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. <sup>18</sup> Τυχικός, ου, ὁ, Tychicus. <sup>19</sup> Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. <sup>20</sup> φελόνης, ου, ὁ, mantle, cloak. <sup>21</sup> ἀπολείπω, leave, leave behind. <sup>22</sup> Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. <sup>23</sup> Κάρπος, ου, ὁ, Carpus. <sup>24</sup> βιβλίον, ου, τό, book, scroll. <sup>25</sup> μάλιστα, especially, most of all. <sup>26</sup> μεμβράνα, ης, ἡ, parchment, parchment leaf. <sup>27</sup> Ἀλέξανδρος, ου, ὁ, Alexander. <sup>28</sup> χαλκεὺς, ἑως, ὁ, coppersmith, metalworker. <sup>29</sup> ἐνδείκνυμι, show forth, show. <sup>30</sup> ἀποδίδωμι, give back, pay. <sup>31</sup> φυλάσσω, guard, keep. <sup>32</sup> λίαν, greatly, very. <sup>33</sup> ἀντίστημι, resist, oppose. <sup>34</sup> ἡμέτερος, our, our own. <sup>35</sup> ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. <sup>36</sup> συμπαραγίνομαι, come together with, help. <sup>37</sup> λογίζομαι, calculate, consider. <sup>38</sup> παρίστημι, be present, stand by. <sup>39</sup> ἐνδυναμόω, strengthen, empower. <sup>40</sup> κήρυγμα, τος, τό, proclamation, preaching. <sup>41</sup> πληροφορέω, fulfill, accomplish fully. <sup>42</sup> ῥύομαι, rescue, save. <sup>43</sup> λέων, οντος, ὁ, lion. <sup>44</sup> ἐπουράνιος, heavenly, celestial.



αἰώνων. Ἀμήν.

Ἀσπασαι Πρίσκαν<sup>1</sup> καὶ Ἀκύλαν,<sup>2</sup> καὶ τὸν Ὀνησιφόρου<sup>3</sup> οἶκον. Ἐραστος<sup>4</sup> 19

ἔμεινεν ἐν Κορίνθῳ· Τρόφιμον<sup>6</sup> δὲ ἀπέλιπον<sup>7</sup> ἐν Μιλήτῳ<sup>8</sup> ἀσθενοῦντα.<sup>9</sup>

Σπούδασον<sup>10</sup> πρὸ<sup>11</sup> χειμῶνος<sup>12</sup> ἐλθεῖν. Ἀσπάζεται σε Εὐβουλος,<sup>13</sup> καὶ 21

Πούδης,<sup>14</sup> καὶ Λῖνος,<sup>15</sup> καὶ Κλαυδία,<sup>16</sup> καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες.

Ὁ κύριος Ἰησοῦς χριστὸς μετὰ τοῦ πνεύματός σου. Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. 22

Ἀμήν.

<sup>1</sup> Πρίσκα, ἡ, Prisca, Priscilla. <sup>2</sup> Ἀκύλας, ὁ, Aquila. <sup>3</sup> Ὀνησίφορος, ου, ὁ, Onesiphorus. <sup>4</sup> Ἐραστος, ου, ὁ, Erastus. <sup>5</sup> Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. <sup>6</sup> Τρόφιμος, ου, ὁ, Trophimus. <sup>7</sup> ἀπολείπω, leave, leave behind. <sup>8</sup> Μίλητος, ου, ἡ, Miletus. <sup>9</sup> ἀσθενέω, be weak, sick. <sup>10</sup> σπουδάζω, hasten, be eager. <sup>11</sup> πρὸ, before (gen), before. <sup>12</sup> χειμῶν, ὦνος, ὁ, winter, storm. <sup>13</sup> Εὐβουλος, ου, ὁ, Eubulus. <sup>14</sup> Πούδης, εντος, ὁ, Pudens. <sup>15</sup> Λῖνος, ου, ὁ, Linus. <sup>16</sup> Κλαυδία, ας, ἡ, Claudia.